

INTERNATIONAL WEEKLY

№1 01.01.2026 - 31.01.2026

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

■ УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Чи допоможе діалог ЄС із Росією встановити справедливий мир, чи означає це безсилля? _____ 3

Інші події в ЄС _____ 7

■ ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Реалізація Угоди про закінчення війни завершилася, навіть не почавшись _____ 10

Двосторонні відносини _____ 14

Франція _____ 14

Бахрейн _____ 14

Албанія _____ 15

Нідерланди _____ 16

Литва _____ 16

■ ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на фронті _____ 17

Військова допомога _____ 18

Росія: внутрішні та зовнішні виклики _____ 20

- **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Чи допоможе діалог ЄС з Росією встановити справедливий мир, чи означає безсилля Європи ?**

Фото: Sky News

6 січня 2026 року у Парижі відбулася зустріч країн-учасниць Коаліції охочих (далі – Коаліція) – об’єднання держав, серед яких панує консенсус із приводу необхідності та важливості забезпечення нового безпекового порядку у Європі після завершення війни Росії проти України. Цей формат, запропонований прем’єр-міністром Великобританії Кіром Стармером у березні 2025 року, передбачає напрацювання юридичної бази та планів практичної реалізації безпекових гарантій для України. Ініціювання такого штабу майданчику кооперації було зумовлене змінами зовнішньополітичних пріоритетів Сполучених Штатів у європейському напрямку, кульмінацією чого стала скандальна зустріч президента України Володимира Зеленського з президентом США Дональдом Трампом і віце-президентом США Джей Ді Венсом наприкінці лютого 2025 року. У таких умовах стратегічної невизначеності, що склалися навколо питання безпекової архітектури в Європі, Коаліція є наразі основним дієвим механізмом, який, теоретично, міг би відіграти ключову роль у зведенні нового європейського безпекового порядку – зокрема через забезпечення відповідних гарантій для України у післявоєнний період.

Так, за результатами вищезгаданої зустрічі учасниками було сформульовано та підписано декларацію – “*Надійні гарантії безпеки для міцного і тривалого миру в Україні*”¹, де, серед іншого, було зафіксовано готовність Коаліції забезпечити систему політично та юридично зобов’язувальних гарантій для України. Однак, з огляду на основі тези цієї декларації, можна зробити висновок щодо **обмеженого характеру** цього майбутнього безпекового режиму.

¹ European Commission. (2026, January 15). Statement on ... [Press release]. European Commission. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fr/statement_26_45

Перш за все, ядром нової системи безпекових гарантій визнається не Коаліція, а сама Україна та її силовий потенціал (зокрема – ЗСУ). Саме всеохопна підтримка останніх, включно з співпрацею у галузі розвідки, постулюється як основний драйвер європейської стратегії стримування РФ.

По-друге, всі передбачені заходи можуть бути реалізовані винятково після введення режиму припинення вогню. Звідси, держави-учасниці не передбачають застосування жодних важелів впливу та/або примусу в бік Росії до досягнення певного виду врегулювання конфлікту.

По-третє, військова присутність військових контингентів Коаліції – Багатонаціональні сили – наразі не мають чітко визначеного статусу та, відповідно, переліку їх повноважень. Але, згідно з текстом декларації, головною їх метою буде нагляд за дотриманням режиму припинення вогню або миру. Про обмежений характер залучення цих контингентів свідчить коментар уряду Великобританії про можливість присутності на території України британських збройних сил лише за умов відсутності загроз їхньому життю. Звідси, участь цих контингентів у безпосередніх бойових діях не передбачається. Окрім того, станом на січень 2026 року лише дві держави з 33 учасників Коаліції – Франція та Великобританія² – сигналізували про готовність надіслати свої контингенти в рамках Багатонаціональних сил. Щодо решти гравців, то вони або ще не надали конкретної відповіді, або обмежилися гарантуванням інфраструктурно-логістичною та безпековою підтримкою. Однак попри те, що ці актори є наразі ключовими гравцями Коаліції, є значні сумніви, що їх урядам вдасться досягти ратифікації відповідних договорів щодо відправлення власних контингентів до України. Причиною цьому є праві та ліві сили, які набирають дедалі більшу вагу в політикумі цих держав і виступають зі скепсисом до ідеї Багатонаціональних сил. Йдеться, зокрема, про лідера французької партії “Національне об’єднання” Жордана Барделла та лідера британської партії “Реформуй Великобританію” Найджела Фараджа. Тому для Еммануеля Макрона та Кіра Стармера питання задіяння національних збройних сил на території України може стати вразливим із політичної точки зору. Такий стан справ, принаймні наразі, значною мірою нівелює потенціал Багатонаціональних сил як одного зі стовпів майбутніх безпекових гарантій.

По-четверте, механізм імплементації безпекових гарантій у разі повторного нападу РФ на Україну, а також роль США у цьому процесі сформульовані нечітко (на чому також наголошував і президент України Володимир Зеленський³). Хоча перемовини з приводу остаточного формату безпекової кооперації та надання гарантій, наразі можна стверджувати, що наявна площа для неоднозначного тлумачення учасниками Коаліції своїх зобов’язань підриває надійність такого безпекового режиму й, тим самим, послаблює ефективність стримування РФ від подальших актів агресії.

Ну й **насамкінець,** документ під назвою “*Надійні гарантії безпеки для міцного і тривалого миру в Україні*” – за своєю суттю є декларацією, що, з точки зору міжнародного права, не передбачає жодних юридично зобов’язувальних пунктів. Натомість, йдеться про викладення **намірів і готовності** держав-учасниць Коаліції бути задіяними в цій ініціативі. На рамковий характер цієї декларації вказує і той факт, що в тексті документу зазначається, що механізм гарантій Коаліції буде працювати в доповненні до вже укладених українською стороною безпекових угод із західними партнерами⁴ з 2023 року й до сьогодні.

² Polskie Radio. (2026, January 8). *Париж без ілюзій: декларації «Коаліції охочих» не стали гарантіями безпеки для України*. Українська Служба Polskiego Radia.

<https://www.polskieradio.pl/398/7857/Artykul/3631283>

³ Maślanka, Ł., & Sienicki, K. (2026, January 8). The Paris Declaration: A tool to influence US policy. OSW Centre for Eastern Studies.

<https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2026-01-08/paris-declaration-a-tool-to-influence-us-policy>

⁴ Міністерство оборони України. *З ким Україна має безпекові угоди і що вони передбачають: пояснення Міноборони*. <https://mod.gov.ua/news/z-kim-ukrayina-maye-bezpekovi-ugodi-i-shho-voni-peredbachayut-povayneniya-minoboroni>

Звідси, станом на січень 2026 року, *стратегія стримування та модель безпекових гарантій, які пропонує Коаліція, з точки зору теорії міжнародних конфліктів, не є достатніми аби запровадити дієвий та опірний до кризових ситуацій міжнародний безпековий режим*. У своїй нинішній формі ініціатива Коаліції має радше характер дипломатичного сигналу для РФ щодо готовності Європи відігравати роль суб'єкта в безпековій парадигмі на тлі неоднозначної зовнішньополітичної діяльності США на європейському векторі.

У якості окремого аспекту слід розглянути питання діалогу між Росією та ЄС як інструменту для встановлення справедливого миру для України. З огляду на позиції цих двох акторів щодо сценаріїв і методів врегулювання російсько-українського конфлікту, основною перешкодою для конструктивного залучення Росії до перемовного процесу (з точки зору Європи та решти західних партнерів України) є *принципові розбіжності в стратегічних культурах*.

Зокрема, в контексті гарантій безпеки для України доцільно обрати за порівняльне мірило саме стратегію стримування – в російській та західній інтерпретаціях. Так, з урахуванням описаного вище підходу Коаліції, є всі підстави класифікувати її модель безпекових гарантій як один із різновидів *стратегії стримування через заперечення* (англ. *deterrence by denial*). Її суть полягає в тому, аби штучно підвищити обсяг ризиків та збитків для агресора в разі повторної ескалації конфлікту. Таким чином сценарій відновлення воєнних дій є априорі невігідними для актора-пертурбатора статусу-кво, так що напряду загрожують його національним інтересам. У контексті Коаліції, ефект від такого роду стримування має досягатися завдяки гарантіям всеосяжної та оперативної допомоги Україні в разі порушення режиму припинення вогню або миру. З цієї точки зору, перспектива багатосторонньої та поглибленої підтримки у військовій, безпековій, інфраструктурно-логістичній і фінансовій сферах має сприйматися Кремлем під час прийняття рішень щодо повторної агресії як несприятливий фактор за замовчуванням. Однак що стосується російської моделі стримування (рос. *сдерживание*), то вона відзначається “гібридністю” структури. Вона включає в себе такі компоненти, як залякування та примус за рахунок залучення ядерного, конвенційного та кібер-комплексів. Еклектичний характер такого стратегічного підходу уможливорює широку площину для маневру Росії та, водночас, сприймається іншими акторами як такий, що несе потенційні загрози національній безпеці. Так, наприклад, в російські версії стримування через заперечення цілком можливе обмежене застосування сили, тоді як для західної еквівалентної моделі це не є притаманним. Звідси, саме компонент агресії обумовлює істотне розходження в стратегічних культурах РФ та Заходу.

Окрім того, при потенційному включенні Росії в кооперацію задля досягнення справедливого миру, Коаліції варто враховувати специфіку російської дипломатії. Так, у своїй книзі “Від Холодної війни до Гарячого миру”⁵ Майкл МакФол звертає увагу на специфічний прийом Кремля, який полягає в прив'язці досягнення певних результатів в одному напрямку до примусу з метою отримання поступок контрагента в іншому. З урахуванням цього, не варто виключати сценарій того, що наслідком встановлення безпекового діалогу між РФ і Коаліцією може бути вирішення на користь Росії таких “вразливих” питань, як послаблення санкцій ЄС або заморожені активи російських еліт. У цьому контексті слід також наголосити на відносно слабшій позиції Коаліції в порівнянні з Росією, оскільки держави-учасниці у своєму підході не розглядають жодних інструментів впливу та/або примусу на Кремль із метою спонукання до безпосередніх перемовин задля завершення війни. Як справедливо відзначає Верховна представниця ЄС із питань зовнішньої політики Кая Каллас⁶, на даному етапі, за умов відсутності режиму припинення вогню, потенціал безпекового режиму, представленого Коаліцією, є обмеженим. У той самий час реакція Кремля на декларацію “*Надійні гарантії безпеки для*

⁵ М.МакФол. (2020). *Від Холодної Війни До Гарячого Миру: американський посол у путінській Росії*. Yakaboo Publishing

⁶ Kallas, K. (2026, January 14). Russia is to blame for the inaction of the "coalition of the willing". *EADaily*.

<https://eadaily.com/en/news/2026/01/14/russia-is-to-blame-for-the-inaction-of-the-coalition-of-the-willing-kallas>

міцного і тривалого миру в Україні” є категорично негативною та агресивною. Зокрема, коментуючи механізм присутності збройних контингентів Франції та Великобританії, речниця МЗС РФ Марія Захарова наголосила, що будь-яка іноземна військова присутність на території України, включно з інфраструктурно-логістичними вузлами, буде розцінена Росією як “іноземна інтервенція” та безпосередня загроза національній безпеці. З цим, Багатонаціональні сили та пов’язані з ним критичні об’єкти будуть “легітимною ціллю” для ЗС РФ⁷.

Отже, з огляду на вищезазначені моменти, розбіжності у стратегічних культурах, а також зовнішньополітичних пріоритетах між РФ та державами-учасницями Коаліції унеможливають встановлення конструктивної коопераційної платформи у рамках розробки та імплементації нового безпекового режиму в Європі, однією з ключових цілей якого є забезпечення дієвих безпекових гарантій для України. Таким чином, звернення лідерів членів Коаліції до перспектив вибудовування діалогу з Росією на даному етапі не матиме ні оперативних, ні стратегічних вигод як для України зокрема, так і Заходу в цілому. І однією з причин асиметрії в діаді “Захід-РФ” є відсутність політичної волі в першого щодо зайняття більш рішучої, агресивної позиції, оскільки саме демонстрація сили та рішучості є дієвим способом переконання, з точки зору російської стратегічної культури.

Щодо України, то на цьому етапі головним завданням є переконати уряди держав-учасниць Коаліції взяти на себе максимальний обсяг зобов’язань у забезпеченні безпекових гарантій. На фоні провокацій із боку РФ, а також загрозової та мінливої риторики Білого дому, українська дипломатія могла б використати розбіжності усередині євроатлантичної спільноти на власну користь. Зокрема, важливою частиною цієї кампанії має стати робота з громадськістю європейських і західних партнерів, завдяки чому стала б можливою протидія опозиційним політичним силам, які використовують питання України в лобістських і піар-ціллях. Окрім того, у порядку денному української публічної дипломатії має бути включений такий інструмент, як жорстка, навіть засуджувальна та критична риторика з приводу пасивності Європи перед безпековими загрозами, які стосуються не тільки України, але й усього регіону. Вдалим прикладом може слугувати коментар Зеленського під час його виступу на Давоському Форумі. Тобто, європейці та Захід мають усвідомити, що міцні та надійні гарантії для України, разом з ефективними та рішучими супроводжувальними діями (включно з симетричними до російських) – це топ-1 пріоритет як у короткій, так і довгостроковій перспективах. Інакше, РФ остаточно зламає безпекову архітектуру Європи та, тим самим, поставить під сумнів її суб’єктність на міжнародно-політичній арені.

---

⁷ The Russian Foreign Ministry stated that the deployment of foreign troops in Ukraine would be considered as legitimate targets. UNN. <https://unn.ua/en/news/the-russian-foreign-ministry-stated-that-the-deployment-of-foreign-troops-in-ukraine-would-be-considered-as-legitimate-targets>

Кіпр розпочинає головувати у Раді ЄС

01.01.2026

З 1 січня 2026 року Кіпр розпочинає піврічне головування у Раді Європейського Союзу, перейнявши цю роль від Данії.

Президент Кіпру Нікос Христодулідіс раніше пообіцяв, що його країна зробить підтримку України пріоритетом свого головування.

Кіпрське головування, пообіцяв Христодулідіс, буде сприяти швидкому впровадженню "білої книги" про майбутню європейської оборони та супутньої "дорожньої карти" для досягнення оборонної готовності ЄС до 2030 року.

[Європейська правда](#)

Ультраправі у Німеччині обганяють партію Мерца з рекордним відривом

05.01.2026

Ультраправа "Альтернатива для Німеччини" досягла рекордних результатів в опитуваннях – партія отримала найбільший на сьогодні відрив від керівного блоку ХДС/ХСС.

"АдН" збільшила свою перевагу над ХДС/ХСС, досягнувши нового максимуму в останньому опитуванні інституту GMS. З 27% партія випереджає ХДС/ХСС, яка набирає 24%, на три пункти. Жодне інше загальнонаціональне опитування, проведене будь-яким іншим інститутом, не зафіксувало більшої переваги "АдН" над ХДС/ХСС.

Довгострокове порівняння показує вражаючу тенденцію: лише рік тому, в опитуванні GMS від 3 січня 2025 року, альянс ХДС/ХСС отримав 33% голосів, а "АдН" – 18%. З того часу "АдН" набрала дев'ять процентних пунктів, а альянс ХДС/ХСС втратив дев'ять.

[Європейська правда](#)

Партії у Нідерландах домовилися про уряд меншості

09.01.2026

Більше ніж через два місяці після парламентських виборів у Нідерландах ліволіберальна партія D66 досягла угоди з християнськими демократами (CDA) та праволіберальною VVD про формування коаліції меншості.

D66, яка перемогла на виборах, з грудня вела переговори з двома іншими партіями про формування коаліції.

Однак у другій палаті парламенту ці три партії мають лише 66 із 150 місць. Тому три партії запросили лідерів кількох опозиційних партій для обговорення питання про підтримку. Вони хочуть з'ясувати, чи можна вже досягти згоди з основних питань.

Праволіберальна партія VVD хотіла дотримуватися чітко правого курсу і тому прагнула включити до коаліції радикально-праву партію Ja21. Однак це зустріло опір з боку ліволіберальної партії D66. Вони проголосували за велику коаліцію з червоно-зеленим альянсом GroenLinks-PvdA. Але VVD заблокувала це.

[Європейська правда](#)

Фінляндія і Швеція хочуть ввести мита на всі товари і послуги з Росії

13.01.2026

Фінська міністерка закордонних справ Еліна Валтонен заявила, що Фінляндія і Швеція пропонують ввести митні збори на всі товари і послуги, що імпортуються з Росії.

Валтонен розповіла про це на конференції з питань безпеки в шведському місті Селен. За її словами, загроза з боку Росії буде довгостроковою.

Глава МЗС Фінляндії Еліна Валтонен повідомила, що Фінляндія разом зі Швецією виступають за запровадження мит на весь імпорт товарів і послуг із Росії.

[Європейська правда](#)

Прем'єр Іспанії проти 5% ВВП на оборону: "Данії це не допомогло"

18.01.2026

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес сказав, що його країна не може дозволити собі витратити на оборону 5% ВВП, як вимагає новий цільовий показник НАТО, та назвав це ненадійною інвестицією у безпеку на тлі ситуації, в якій опинилася Данія.

Санчес зазначив, що під загрозою односторонньої анексії Гренландії США, що паралельно "легітимізувало" би окупацію Росією загарбаних територій України і поставило би під питання подальше існування НАТО, Європа "має діяти швидше" і висловив думку, що Іспанія вже робить те, що має робити.

[Європейська правда](#)

ЄС вніс перші 10 млн євро на створення спецтрибуналу щодо злочинів агресії РФ

22.01.2026

Євросоюз виділив перші 10 мільйонів на функціонування Спецтрибуналу щодо злочину агресії РФ проти України, який створюють під егідою Ради Європи.

Каллас повідомила про перший фінансовий внесок ЄС у роботу Спецтрибуналу щодо злочину агресії РФ і підписання з Радою Європи відповідної угоди.

[Європейська правда](#)

Фон дер Ляєн та Кошта прибули до Індії, де очікується підписання "історичної" угоди

25.01.2026

Глава Європейської комісії та президент Європейської ради Антоніу Кошта у неділю прибули до Індії, де у вівторок підпишуть "історичну" торгівельну угоду з країною.

Індія та ЄС зробили вибір до стратегічного партнерства, написала президентка Єврокомісії по прибуттю до Нью-Делі.

Угода спрямована на розширення двосторонньої торгівлі та збільшення індійського експорту таких товарів, як текстиль та ювелірні вироби, на який з кінця серпня вплинули 50-відсоткові тарифи США.

Документ міститиме і домовленості щодо співпраці в таких сферах, як морська безпека, кібербезпека та боротьба з тероризмом, що є можливою передумовою для спільного виробництва військової техніки, пише France24.

[Європейська правда](#)

■ **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Реалізація Угоди про закінчення війни завершилась, навіть не почавшись**

Фото: DW

Мирний план Трампа по врегулюванню російсько-української війни, попри амбітні заяви 47-го президента США та з огляду на темпи й обсяги досягнутого прогресу, досі перебуває на стадії формулювання. Із моменту оприлюднення 28 пунктів для завершення конфлікту американська мирна ініціатива зазнала структурних змін у результаті декількох перемовних раундів з українською та російською сторонами. Проте одним із ключових факторів, що унеможливує досягнення міцного миру для України, є еkleктичний характер підходу США до процесу конфлікт-менеджменту.

Перш за все, йдеться про дуальність треків. Від тоді як в ЗМІ з'явився перелік 28 пунктів, що мали стати основою майбутнього мирного договору, американські делегації почали проводити діалог паралельно з представниками України (найчастіше – контактна група на чолі з міністром оборони України Руством Умеровим та начальником Генштабу Андрієм Гнатовим) та Росії (найчастіше – спецпредставник президента РФ Кіріл Дмитрієв). Серед них ключовими стали зустрічі в Женеві (23 листопада 2025), Абу-Дабі (25 листопада 2025), Маямі (30 листопада, 20 грудня 2025), Берлін (14 грудня 2025), Мар-а-Лаго (28 грудня 2025), Москва (2 грудня 2025, 22 січня 2026). Окрім того, спецпосланець Трампа на Близькому Сході Стів Віткофф та зять президента США Джаред Кушнер провели кулуарні перемовини з Кірілом Дмитрієвим у Парижі, 7 січня (після Паризького саміту Коаліції охочих) і на полях Давоського форуму 20 січня 2026 року. Характерним тут є той факт, що результати зустрічей американської делегації з однією стороною, по чергово, ставали центральною темою для обговорень з іншою. Так, уже на початку грудня президент України Володимир Зеленський заявив, що первинний мирний план Трампа, який містив 28 пунктів⁸, було переглянуто й скорочено до 20 позицій⁹.

⁸ Mankovska, V. (2025, November 25). 28-point peace plan for Ukraine-Russia war, Europe's amendments, and Geneva negotiations. Gwara Media. <https://gwaramedia.com/en/28-points-peace-plan-for-ukraine-trumps-proposal-europes-amendments-and-results-of-negotiations-in-geneva/>

⁹ Rubryka. (2025, 24 December). Zelenskyy unveils details of 20-point peace plan for the first time. Rubryka. <https://rubryka.com/en/2025/12/24/zelenskyj-vpershe-rozkriv-zmist-20-punktiv-myrnogo-planu/>

Зокрема, було прибрано такі моменти, як: 1) теза про повернення РФ до глобальної економічної системи (G-8); 2) зобов'язання конституційного закріплення України відмови від атлантичної інтеграції; 3) теза про недопустимість розміщення контингентів НАТО на території України; 4) теза про дислокацію європейських винищувачів у Польщі; 5) пункт про заморожені російські активи; 6) згадка про заснування російсько-американської робочої групи з питань безпеки; 7) заява про співпрацю між РФ і США з приводу договорів із нерозповсюдження, зокрема СНО-1. На додаток до цього, декілька пунктів було видозмінено, а саме: 1) кількість ЗСУ збільшено з 600 тисяч до 800 тисяч осіб; та 2) вибори (у першу чергу президентські) передбачається провести, як тільки складуться сприятливі обставини для цього, а не через 100 днів після підписання майбутнього мирного договору. Варто зазначити, що російська сторона від імені міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова ще за результатами зустрічі в Абу-Дабі 25 листопада 2025 року наголосила на тому, що новий варіант документу істотно розходиться з тим баченням, яке російський та американський лідери узгодили під час саміту в Алясці, і, відповідно, не є прийнятним для Кремля. Однак, якщо простежити динаміку російсько-американських зустрічей у різних форматах із кінця листопада 2025 до кінця січня 2026 року, то представники обох країн по чергово заявляли або про конструктивність, або про результативність цих зустрічей (попри відсутність консенсусу). Тобто, складається враження, що йшла активна дипломатична робота з метою вироблення взаємно прийняттого варіанту договору – і це на фоні постійних заяв американських високопосадовців про бажання та готовність російського керівництва укласти мир. Проте, якщо проаналізувати сигнали-меседжі з Кремля, зокрема від Путіна та Лаврова, то можна зробити висновок, як мінімум, про неготовність Росії завершити воєнні дії на умовах Плану з 20 пунктів. Як максимум – йдеться про паралельність перемовних площин на рівні двох діад: «США-РФ» та «США-Україна». Із цього приводу цілком можливими є декілька сценаріїв перебігу подій.

Перший - існує одразу декілька порядків денних перемовин: російсько-американський та українсько-американський. Аргументом на користь цього припущення може слугувати той факт, що питання, які стосуються НАТО, передбачається розглядати в рамках окремого документу. Тобто, ті пункти, які були вилучені за результатами зустрічей у Женеві та Маямі наприкінці листопада 2025 року, могли бути введені в іншу перемовну рамку. Такий розклад видається ймовірним ще й з того приводу, що діалог між Росією та Сполученими Штатами розвивався й після зауважень Лаврова про відмінність узгоджених положень документу. Звідси, за таких умов перед адміністрацією Дональда Трампа наразі стоїть завдання узгодити ці два паралельні перемовні треки задля досягнення справедливого й міцного миру. Проте на теперішньому етапі такий стан справ уможливорює зашироку площину для маневру для залучених учасників. Зокрема, це стосується Кремля, гібридна тактика якого спрямована на залякування України та її західних партнерів і здобуття таким чином кращої перемовної позиції. До прикладу, на наступний день після заяви Зеленського, що за результатами зустрічі з американською делегацією в Мар-а-Лаго (28 грудня 2025 року) було повністю узгоджено безпекові гарантії для України та 90% мирного договору, Росія опублікувала відео-доказ атаки українських дронів на резиденцію Путіна у Валдаї. Хоча автентичність цього відеоряду ставиться під сумнів й адміністрацією Трампа, Кремль використав цей штучно створений привід для запуску по території України балістичної ракети «Орешнік». Показово, що цьому ударові передувало підписання Паризької декларації в рамках зустрічі Коаліції охочих (6 січня 2026 року). Звідси, за відсутності чіткої позиції США, у тому числі ефективних інструментів примусу, путінський режим і надалі вдаватиметься до агресивних дій задля зміни балансу сил на власну користь.

Другий – мирний план, що просувається США, досі знаходиться на початковому етапі перемовного процесу, попри гучні заяви Білого дому. Тобто, 28 пунктів, а згодом версія угоди з 20 пунктами – це лише рамковий документ. Згідно з теорією міжнародних конфліктів, для цієї фази конфлікт-менеджменту характерна фіксація залученими

сторонами максимальних (і як правило – завищених) побажань та очікувань. Згодом, за результатами перемовин і/або подальших бойових дій, актори зменшують свій «поріг» вимог та інтересів, завдяки чому й стає можливим консенсус. З огляду на досягнутий прогрес станом на кінець січня 2026 року, діалог між РФ та Україною (за посередництвом США) потребує подальшої гармонізації задля вироблення спільної, обопільно прийнятної площини для досягнення мирної угоди. Останній раунд перемовин за участю як української, так і російської делегацій відбувся 23-24 січня 2026 року в Абу-Дабі. Але суттєвих зрушень у перемовному процесі (зокрема навколо територіального питання) досягнуто не було, тоді як представники залучених держав заявили, що подальші обговорення продовжаться у цьому ж форматі 1 лютого 2026 року. Проте не варто виключати, що така амбівалентність є свідомим підходом Вашингтона, спрямований на задоволення національних інтересів США. Так, наприклад, курс на автономізацію Європи включає в себе зняття критичних точок напруги в регіоні. У свою чергу, з цією метою американська сторона розглядає співпрацю з автократичними режимами Олександра Лукашенка та Володимира Путіна. Такий порядок денний передбачає вирішення одразу двох проблемних вузлів: 1) врегулювання на Європейському континенті; та 2) стримування Китаю (для якого і Білорусь, і Росія є стратегічними партнерами). Отже, цілком у дусі реалістичної парадигми припускати той варіант, що **тема мирного плану для України – це лише один із інструментів переконфігурації співвідношення сил США та їх супротивників в інших регіонах.**

У контексті позиції та намірів США слід взяти до уваги основні безпеково-стратегічні цілі й орієнтири держави. Так, 23 січня 2026 року Департамент війни США опублікував *Національну оборонну стратегію*¹⁰ – через 2 місяці після оприлюднення *Національної безпекової стратегії*¹¹. Згідно з ключовими тезами цих двох доктринальних документів, **питання миру в Україні тлумачиться Сполученими Штатами як частина нового європейського підходу.** Так, США не мають наміру виходити із Європи, однак формат та обсяг їх присутності будуть більш стриманими й визначатимуться відповідно до ідеології «America first». З урахуванням зсуву фокусу адміністрації Трампа на Західну півкулю (Латинську та Північну Америки й Карибський басейн), залучення завеликого обсягу ресурсів для підтримки безпекового паритету в Європі сприймається США як недоцільна опція. Звідси, у цій стратегемі містяться параметри, які з європейської перспективи, здаються взаємовиключними, а саме: а) політика «розподілення тягарю» з метою підвищення рівню автономності й оборонноздатності європейських партнерів США; б) відновлення стабільності в Європі – у тому числі за рахунок досягнення стратегічної стабільності з РФ. Тобто, якщо спиратися на тексти двох національних стратегій США, одним із інструментів для досягнення стратегічних цінностей на європейському напрямку є **штучна уніфікація європейського та євразійського (читай російського) порядків денних.** Якщо такий стан справ відповідає дійсності, то досягнення міцного миру для України, включно з безпековими гарантіями, **малоймовірне** – принаймні на даному етапі. Пояснюється це взаємовиключеністю української та російської позицій, де консенсус, що стосується зокрема територіальних питань, без істотних поступок однієї зі сторін не є можливим. Єдине, що лишається Вашингтону, це залучати більш дієві інструменти тиску чи то на одну зі сторін конфлікту, чи то до обох. Але оскільки позиція України в абсолютній більшості питань сходиться з європейською, то для забезпечення стабільності в Європі адміністрації Трампа варто застосовувати примус саме щодо РФ. Однак досі подібних політичних/силових акцій не спостерігалось.

Таким чином, станом на кінець січня 2026 року мирна ініціатива президента Трампа досі лишається початковим етапом перемовного процесу. Подальший розвиток

¹⁰ Department of Defense. (2026, January 23). *2026 National Defense Strategy*.

<https://media.defense.gov/2026/Jan/23/2003864773/-1/-1/0/2026-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY.PDF>

¹¹ The White House. (2025_November). *National Security Strategy of the United States of America*.

<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

подій, з урахуванням викладених вище сценаріїв і позиції США, залежить у першу чергу від політичної волі Вашингтону: або «Мирний план» продовжує відігравати роль рамкового документу, що закладає базис для перемовин з українською та російською делегацій; або, в результаті рішучих заходів, Росію буде примусово включено в порядок денний перемовин, умови якого будуть обопільно прийнятними. В іншому випадку, **путінський режим й надалі використовуватиме перемовні треки як «ширму» задля реалізації своєї гібридної стратегії залякування й, відповідно, зміни співвідношення сил на власну користь.**

Україна - Франція

Андрій Сибіга провів телефонні переговори з міністром Європи та закордонних справ Франції Жаном-Ноелем Барро

02.01.2026

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я провів розмову з моїм французьким колегою та другом Жаном-Ноелем Барро, щоб привітати Францію з початком головування в Групі семи. Ми наголосили на ключовій ролі G7 у мобілізації широкій міжнародній підтримки України.

Я поінформував колегу про ситуацію на передовій та руйнівні наслідки російського терору проти цивільних.

Я подякував Франції за її лідерство у зміцненні нашої оборони та просуванні зусиль задля справедливого й тривалого миру, зокрема за підготовку майбутнього саміту лідерів Коаліції охочих у Парижі 6 січня."

[МЗС України](#)

Україна - Бахрейн

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром закордонних справ Бахрейну Абдуллатіфом бен Рашидом Аль Заяні

07.01.2026

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я провів змістовну та детальну зустріч зі своїм бахрейнським колегою Абдуллатіфом бен Рашидом Аль Заяні на полях офіційного відкриття головування Кіпру в ЄС.

Я привітав Бахрейн з обранням до Ради Безпеки ООН на 2026–2027 роки.

Я підтвердив готовність до тісної співпраці, зокрема в контексті головування Бахрейну в Раді співробітництва арабських держав Затоки, та подякував Бахрейну за послідовну підтримку суверенітету й територіальної цілісності України. Також я запросив мого колегу відвідати Україну.

Ключовою темою наших сьогоднішніх переговорів став шлях до тривалого миру для України. Я вкотре наголосив, що Росію необхідно змусити припинити свою агресію, і що Україна розраховує на міжнародну підтримку в цьому питанні.

Я поінформував про нещодавні мирні зусилля та результати паризької зустрічі Коаліції охочих.

Ми обговорили наш двосторонній порядок денний і співпрацю. Я закликав свого колегу розглянути можливість інвестицій Бахрейну в Україну та участь у відновленні України як інвестицію в майбутнього члена Європейського Союзу."

[МЗС України](#)

Україна - Албанія

**Андрій Сибіга провів у Києві переговори з міністеркою закордонних справ Албанії
Елісою Спіропалі**

15.01.2026

У четвер, 15 січня, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга привітав у Києві свою колегу, міністерку закордонних справ Албанії Елісу Спіропалі.

Андрій Сибіга поінформував свою колегу про ситуацію на полі бою, наслідки російських ударів по енергетиці та динаміку мирних зусиль. Міністри погодились, що Москву необхідно примусити до миру через посилення тиску.

Очільники МЗС провели детальні переговори з широкого спектру питань двосторонніх відносин, взаємодії на міжнародній арені та спільного шляху до вступу в ЄС.

Албанія залишається одним з ключових партнерів в регіоні, активним учасником ініційованого Україною формату «Україна – Південно-Східна Європа».

Очільник українського дипломатичного відомства відзначив незмінну підтримку Албанії в протидії російській агресії та висловив вдячність Прем'єр-міністру країни Еді Рамі, зокрема за тверду позицію під час членства Албанії у Радбезі ООН в 2022-2023 роках.

Андрій Сибіга нагадав, що минулого року Албанія відкрила у Києві посольство, яке стало першою новою дипломатичною установою, відкритою в Україні за час повномасштабної війни. Це знак підтримки, єдності та довіри.

“Україну та Албанію об'єднують спільні європейські цінності та бачення майбутнього у складі об'єднаної Європи. На шляху до вступу в ЄС ми — взаємодоповнюючі партнери”, - зауважив міністр закордонних справ України.

Міністри приділили увагу притягненню Росії до відповідальності, створенню Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України та іншим форматам справедливості.

За словами глави МЗС, Україна та Албанія мають потенціал взаємодії з подолання гібридних загроз. Албанія є одним з найбільш успішних форпостів протидії російським інформаційним загрозам у регіоні Західних Балкан.

Очільники МЗС домовились продовжити політичний діалог і співпрацю в безпековій, гуманітарній та економічній сферах, розбудову формату «Україна – Південно-Східна Європа».

Андрій Сибіга висловив вдячність за підтримку Албанією українців, які знайшли прихисток від російської агресії на теренах Балканської країни, а також за сприяння в оздоровленні українських дітей.

Глава МЗС додав, що розвитку двосторонніх відносин сприяє також албанська діаспора України, яка найбільш компактно проживає в Одеській області.

“Ми і надалі працюватимемо над тим, щоб зв'язки між Україною та Албанією, між нашими людьми, ставали ще міцнішими та змістовнішими”, - зазначив Андрій Сибіга.

Андрій Сибіга висловив окрему вдячність за участь Албанії у Коаліції охочих, Міжнародній коаліції за повернення українських дітей, Коаліції авіаційних спроможностей та інших форматах, спрямованих на відновлення справедливого миру для нашої держави.

“Цінуємо гуманітарну допомогу, запровадження санкцій проти Росії та візового режиму для громадян держави-агресора”, - зазначив міністр.

Важливою частиною візиту стала презентація архівних дипломатичних документів доби Радянської України та перших років незалежності, які були представлені албанській делегації в МЗС України, які люб'язно надала Державна архівна служба України.

Презентуючи виставку албанським колегам, Андрій Сибіга підкреслив, що ці документи свідчать про давні дипломатичні та міжлюдські зв'язки між Україною та Албанією. МЗС України висловлює подяку голові Державної архівної служби Анатолію

Хромову та директорці Центрального державного архіву вищих органів влади та управління Ларисі Левченко за пошук і підготовку матеріалів для презентації.

[МЗС України](#)

Україна - Нідерланди

Андрій Сибіга: Нідерланди готові розглянути додаткову підтримку Україні на тлі російського терору

20.01.2026

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я поспілкувався з міністром закордонних справ Нідерландів Девідом ван Веелом, щоб поінформувати його про наслідки останніх жорстоких ударів Росії та складну ситуацію в енергетичній системі України.

Вдячний моєму нідерландському колезі за співчуття та за підтвердження готовності Нідерландів розглянути додаткову підтримку українського народу для подолання російського "зимового терору".

Ми надзвичайно цінуємо наших нідерландських друзів, які підтримують нас у час, коли багато українців залишаються без опалення, електрики та води за морозів нижче -15°C.

Ми також обмінялися думками щодо останніх міжнародних подій і поділилися очікуваннями щодо подальшого розвитку мирного процесу."

[МЗС України](#)

Україна - Литва

Андрій Сибіга провів зустріч у Вільнюсі з міністром закордонних справ Литви Кястутісом Будрісом

25.01.2026

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "В рамках візиту Президента Володимира Зеленського до Литви я провів змістовну і теплу зустріч зі своїм другом міністром Кястутісом Будрісом.

Я детально поінформував його про ситуацію на полі бою та наслідки триваючого терору Росії проти критичної інфраструктури України.

Нещодавнє рішення Литви надати Україні понад 90 генераторів є важливим внеском у зміцнення нашої енергетичної стійкості.

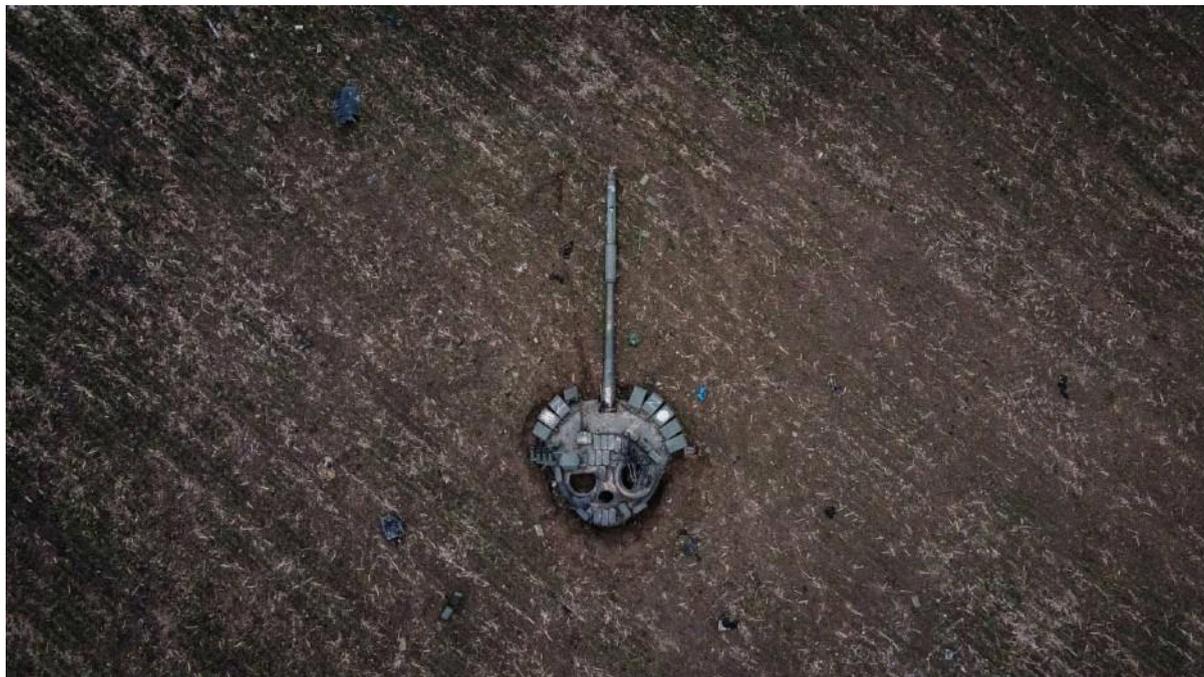
Ми обговорили динаміку мирних зусиль та наші подальші спільні дії з відновлення безпеки та стабільності в Європі.

Литва є одним із найближчих союзників України та її активним захисником на міжнародній арені, членом Коаліції рішучих, Ініціативи трьох морів та Люблінського трикутника.

Ми також зосередилися на зміцненні нашого двостороннього діалогу, просуванні процесу вступу України до ЄС, співпраці в рамках інструменту SAFE та посиленні санкційного тиску на агресора.

Я вдячний моєму колезі за особисті зусилля та за незмінну підтримку України з боку Литви".

[МЗС України](#)

Джерело: Армія FM

■ Зміни на фронті

Тренд: *основні бої зосереджені навколо спроб окупантів прорватися до ключових логістичних маршрутів українських сил*

Українські захисники стійко стримують натиск окупантів по всій лінії зіткнення, завдаючи ворогу значних втрат

Найбільші втрати противник несе на Покровському напрямку. Там російські війська змушені використовувати навіть найбільш боєздатні підрозділи у форматі так званих банзай-атак, фактично як "штурмове м'ясо". На цьому напрямку за два роки бойових дій російська армія втратила близько 1 000 одиниць бронетехніки та понад 500 танків. Втрати особового складу на Покровському напрямку є одними з найсерйозніших для російської окупаційної армії. За даними західних розвідслужб, тільки за жовтень втрати російських військ на цьому напрямку склали близько 25 тисяч осіб¹².

На Північно-Слобожанському і Курському напрямках противник здійснює до 100 обстрілів за добу.

На Південно-Слобожанському напрямку українські війська зупинили атаки противника в районах Вовчанська, Стариці, Приліпки, Фиголівки та у бік Ізбицького й Кутьківки.

---

¹² РФ стягнула елітні війська для захоплення Покровська: ЗСУ контролюють понад 50 відсотків міста.
<https://expres.online/podrobitsi/rf-styagnula-elitni-viyska-dlya-zakhoplennya-pokrovska-zsu-kontrolyuyut-ponad-50-vidsotkiv-mista>

На Куп'янському напрямку українські оборонці зупинили штурмові дії противника в районах Степової Новоселівки, Першотравневого та у бік Петропавлівки.

На Лиманському напрямку ворог намагається вклинитися в нашу оборону поблизу населених пунктів Новоселівка, Колодязне та Торське.

На Слов'янському напрямку Сили оборони відбили наступ противника поблизу Дронівки, Сіверська та Свято-Покровського.

На Костянтинівському напрямку ворог здійснює систематичні атаки в районах Плещіївки, Олександро-Шультино, Русино, Яру, Яблунівки та у бік Софіївки.

На Олександрівському напрямку противник штурмує українські позиції у районах населених пунктів Зелений Гай, Олександроград, Соснівка, Вороне, Олексіївка, Вишневе, Солодке та Єгорівка.

На Гуляйпільському напрямку Сили оборони відбили наступ росіян протягом січня місяця у районах Зеленого, Гуляйполя, Варварівки, Дорожнянки та у бік Святопетрівки.

На Орхівському напрямку ворог не полишав спроб прорвати оборону наших захисників у районах населених пунктів Плавні, Мала Токмачка, Щербаки та Степове.

■ **Військова допомога**

Підсумки військової допомоги у 2025 році. 2025-й для України з одного боку, став рекордним за обсягами західної військової допомоги – попри «втому» від війни та нові політичні обмеження союзники пообіцяли близько \$45 млрд підтримки. З іншого, зміна настроїв у ключових столицях призвела до гальмування частини цієї допомоги: зокрема, США фактично призупинили нові пакети, змусивши європейських партнерів шукати способи компенсувати дефіцит. Попри такі виклики, Захід планує підтримувати Україну і в 2026 році – через нові фінансові механізми, рекордні зобов'язання європейських урядів та креативні підходи окремих країн.

Що саме очікувати від західної військової допомоги в цьому році? Потреби України зростають: уряд оцінив запит оборони на 2026 рік у 120 млрд доларів і запропонував союзникам надавати для підтримки Києва щонайменше 0,25% свого ВВП, які були обіцяно на саміті НАТО в Гаазі 24–25 червня 2025 року. Для прикладу, такого рівня вже досягли країни Балтії. Європейські держави взяли на себе більше фінансових зобов'язань, компенсуючи зменшення внеску США.

США. Адміністрація США у 2025 році практично заморозила військову допомогу Україні на раніше схвалені поставки, а нових пакетів Вашингтон не затвердив, використавши паузу як важіль тиску для схилення Києва до перемовин. Лише наприкінці року Конгрес включив до оборонного бюджету символічні 400 млн американських доларів на озброєння для України у 2026–2027 роках, хоча навесні 2024-го йшлося про майже 14 млрд доларів за аналогічною програмою.

Адміністрація США надалі не задіє наявні механізми допомоги, віддаючи перевагу продажу озброєнь через європейських посередників.

Очікується, що і в 2026-му основна частина американських озброєнь надходитиме опосередковано – через фонди, куди кошти вносять інші країни для закупівлі зброї в США.

ЄС. Європейські союзники у 2025 році суттєво наростили допомогу, щоб компенсувати американську паузу. На 32-й зустрічі Контактної групи в грудні анонсували плани підтримки на 2026 рік¹³: Німеччина оголосила пакет на 11,5 млрд євро – найбільший внесок серед усіх країн (акцент на ППО, дронах і боєприпасах). Інші держави також

¹³ Euromaidan Press. (2025, December 17). *Allies pledge record \$45bn for Ukraine in 2025 as 17 countries commit to 2026 military aid.* <https://euromaidanpress.com/2025/12/17/ramstein-2025-ukraine-45-billion-military-aid-commitments/>

представили масштабні пакети (наприклад, Норвегія – близько 7 млрд доларів, Нідерланди – сотні мільйонів євро на високотехнологічне обладнання).

Крім національних програм, ЄС погодив безпрецедентні механізми довгострокового фінансування. Лідери ЄС схвалили новий пакет обсягом 90 млрд євро на 2026–2027 роки, який нададуть Україні у вигляді пільгових кредитів під гарантії спільного бюджету. Намір спрямувати на це заморожені активи РФ наразі загальмувався. Європейські лідери наголошують, що не можуть допустити фінансового колапсу України: без цього пакету Україна ризикувала б вичерпати кошти вже до середини 2026 року. Тож у Брюсселі паралельно обговорюють інші джерела, зокрема, репараційний фонд на 140 млрд євро під гарантії російських активів.

Для кращої координації допомоги в 2025-му створено Коаліцію охочих під проводом Британії та Франції, яка перебрала частину лідерства у плануванні підтримки України. Критично важливим став також фонд PURL – механізм спільного фінансування закупівлі американської зброї. У 2026 році потреба PURL оцінюється приблизно у 15 млрд доларів; уже кілька країн оголосили про внески, що дозволить продовжити постачання ракет для ППО.

Велика Британія. У 2025 році Лондон зробив особливий акцент на посиленні української протиповітряної оборони. Британський уряд оголосив про найбільший для себе однорічний пакет – 600 млн фунтів стерлінгів, які спрямують на системи ППО для України. Цей пакет фінансується з різних джерел, зокрема коштом конфіскованих у Британії російських активів. Там підкреслюють, що підтримка лише зростатиме, якщо війна затягнеться: міністр оборони Джон Гілі заявив¹⁴, що у разі продовження агресії союзники тільки зміцнять свою єдність і допомогу Україні.

Канада. Канада у 2025 році суттєво наростила військову допомогу Україні. З 2022 року Оттава передала озброєння на понад 6 млрд канадських доларів. У серпні 2025-го новий прем'єр Марк Карні під час візиту до Києва оголосив пакет підтримки¹⁵ на 2 млрд американських доларів. Також Канада домовилась про спільне виробництво дронів та іншої військової техніки. Оттава приєдналася до фонду PURL, виділивши через нього майже \$900 млн американських доларів на закупівлю критичних озброєнь зі США (насамперед систем ППО).

Очікування України у 2026 році. Україна наполягає, що для перелому в війні їй потрібне сучасне далекобійне озброєння і посилення систем ППО вже зараз. Союзники заявляють про підтримку «стільки, скільки потрібно», але головним стримуючим фактором лишаються фінансові ресурси Заходу. Відтак актуальним став пошук нових джерел, наприклад, можливо все ж будуть задіяні заморожені активи РФ. Поки ж Україна покладається на вже узгоджені пакети допомоги і нарощення виробництва озброєнь союзниками. Наскільки цих зусиль вистачить, покажуть перші місяці 2026-го¹⁶.

---

¹⁴ Там же

¹⁵ NATO Association of Canada. (2025). *Canada's military assistance to Ukraine in 2025: Key trends*. <https://natoassociation.ca/canadas-military-assistance-to-ukraine-in-2025-key-trends/>

¹⁶ Військова допомога Заходу: чого чекати у 2026 році. <https://frontliner.ua/viiskova-dopomoha-zakhodu-2026/>

■ Росія: внутрішні та зовнішні виклики

Тренд: Росія переходить до стратегії неядерного стратегічного залякування як примусу до капітуляції України

Фото: UNITED24

Застосування РФ балістичної ракети середньої дії (БРСД) “Орешнік” під час масованої повітряної атаки на Україну в ніч із 7 на 8 січня 2026 року було радше політичним і стратегічним сигналом, аніж кроком задля отримання оперативної переваги у воєнній кампанії. Цей інцидент варто розглянути з двох точок зору: доктринально-теоретичної та системної.

По-перше, як зазначає Дмитрій Адамський у своїй статті *“Quo Vadis, Russian Deterrence? Strategic Culture and Coercion Innovations”*¹⁷, політичне керівництво Кремля, зокрема оборонне відомство, на даному етапі опікуються вдосконаленням національної стратегії стримування. У цьому контексті варто зазначити, що російська модель стримування відзначається специфічними характеристиками, серед яких: **гібридність, еклектичність і надмірна войовничість/агресивність**. Така конфігурація має як переваги для російського керівництва, так і недоліки. З одного боку, розмитість/нечіткість принципів та умов реалізації стратегії стримування, особливо – ймовірність комбінації неядерного та ядерного комплексів. Це продукує зашироке поле для інтерпретації, а разом із ним – стратегічну невизначеність, у рамках якої опоненти (у цьому випадку – країни Заходу та їх партнери/союзники) не схильні ризикувати й **надають перевагу “пасуванню” з метою деескалації ситуації**.

З іншого боку, тривале “брякання” (англ. *sable-rattling*) ядерною зброєю має тенденцію до нівелювання авторитету актора, а також підважує достовірність

¹⁷ Adamsky, D. (2025). Quo vadis, Russian deterrence? Strategic culture and coercion innovations. *International Security*, 49(3), 50–83.

<https://direct.mit.edu/isec/article/49/3/50/128035/Quo-Vadis-Russian-Deterrence-Strategic-Culture-and>

ризик/загрози, передбаченої стратегією стримування. Саме щодо останнього параметру російські академіки-теоретики та політичні еліти переслідують мету видозмінити російську модель цієї стратегії, у тому числі завдяки переходу до тактики залякування (рос. *устрашение*). Цей підхід передбачає, з-поміж іншого, забезпечення плавного переходу між інструментами реалізації відповідної стратегії (наприклад, від використання кібератак до застосування обмеженого ядерного удару). При цьому найголовніше – це підтримувати на високому рівні ступінь сприйняття противником потенційної небезпеки, а з ним і схильність до поступок на користь Кремля. У контексті БРСД “Орешнік”, йдеться про один із сигналів перехідного етапу становлення **оновленої стратегії стримування РФ**, у рамках якої залучення конвенційної та ядерної компоненти є **взаємодоповнювальними параметрами, а не окремими опціями**. На користь тези про те, що використання цього виду озброєння мало суто демонстраційний характер, свідчать масштаби ураження інфраструктурно-промислових об’єктів України на Львівщині 9 січня 2026 (щодо цілі ураження немає конкретної інформації¹⁸). Так, з огляду на інформацію, представлену в ЗМІ, наслідки від удару “Орешніком” були незначними – принаймні з огляду на бойові характеристики цієї БРСД. Окрім того, на що вказують аналітики Defense Express¹⁹, бойові частини ракети, як і у випадку першого застосування “Орешніка” по території України в листопаді 2024 року, були оснащені габаритними макетами – на що вказує відсутність подальшої детонації.

По-друге, значення запуску “Орешніка” слід розглядати також і крізь призму балансу сил – як у регіоні, так і в системі міжнародних відносин у цілому. Зокрема, важливе значення мав не тільки сам запуск – із точки зору міжнародної безпеки – , але й часовий контекст. Так, удар по території Львівщини цією БРСД відбувся через кілька днів після зустрічі Коаліції охочих у Парижі 6 січня 2026 року. Показовою тут є реакція Кремля на Тристоронню декларацію, підписану Володимиром Зеленським, Еммануелем Макроном і Кіром Страммером, із приводу готовності Франції та Великобританії відправити власні військові контингенти в Україну після припинення вогню. Офіційною позицією МЗС РФ на цю новину стало визнання іноземної присутності (у тому числі логістично-інфраструктурні об’єктів) на території України як легітимної цілі для ЗС РФ. Звідси, підвищення ставок у **стратегії залякування Заходу** через повторне використання міжконтинентальної балістики, здатної нести ядерні боеголовки, було обумовлене, з-поміж іншого, розвитком подій навколо вироблення західних гарантій безпеки для України. Аргументом на користь цієї тези може слугувати також і географія удару, а саме територія, прикордонна з Польщею – державою-членом НАТО та державою-учасницею Коаліції охочих. У зв’язку з цим варто зазначити, що прецеденти влучання російських дронів і ракет на територію сусідніх з Україною держав уже були (зокрема, що стосується атаки дронами на Польщу на початку вересня 2025 року). І характерним є те, що всі вони, попри резонанс у світових медіа та на рівні заяв європейських і західних посадовців, не наштовхувалися на рішучу та, головне, еквівалентну відповідь. Разом із тим, щодо Коаліції охочих, то значна кількість держав-учасниць досі не зайняли остаточну позицію з приводу їх участі в забезпеченні безпекових гарантій Україні, у тому числі за рахунок розміщення власних контингентів. Таким чином, **удар “Орешніком” – як інструмент стратегії залякування – був розрахований і на те, аби підважити механізми безпекового режиму Коаліції охочих вже на початковому етапі**. З огляду на те, що безпекові партнери України – це демократичні держави, то залежність політичних еліт Європи та Заходу від електоральних циклів і, відповідно, співвідношення

¹⁸ Focus.ua. (2026, January 9). *Путін хотів налякати Україну: куди саме влучила ракета "Орешнік,"* — Reuters. <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/739880-ataka-oreshnikom-kudi-same-vdarila-rf-ta-yaka-bula-meta-rosi-ii>

¹⁹ Espresso TV. *Oborona ta bezpeka: raketa bilya kordoniv ES ta NATO: Use shcho vidomo pro udar "Oreshnykom" po Lvovu: povyasnyuemo.* <https://espresso.tv/oborona-ta-bezpeka-raketa-bilya-kordoniv-es-ta-nato-use-shcho-vidomo-pro-udar-oreshnykom-p-o-lvovu-povyasnyuemo>

партійних/політичних сил і настроїв населення є значущою. Відповідно, результатом такого штибу провокацій із боку РФ може стати: а) переведення питання безпекових гарантій України в розряд “вразливого”, навколо яких точитимуться протистояння між різними політичними силами (особливо напередодні парламентських або президентських виборів); та б) негативне сприйняття цього питання громадянами держав-партнерів України, а отже – підвищення “ціни” надання безпекових гарантій з боку їхніх урядів.

Водночас, що стосується США та процесу мирного врегулювання російсько-української війни, стратегія залякування має на меті саме **затягування перемовного процесу**. Логіку цієї лінії можна пояснити таким чином: а) затягування часу, в поєднанні з постійними ударами по енергетичній інфраструктурі, спрямоване на подальше виснаження України та послаблення її перемовної позиції (що, у свою чергу, уможливить більший обсяг поступок на користь Кремля); б) тактика затягування та зриву перемовин на тлі зміни співвідношення сил усередині трансатлантичної спільноти (кейс Гренландії) та зовнішньополітичних пріоритетів США (кейс ініціювання створення Ради миру та запрошення до неї Росії). **Тобто, основна мотивація Росії полягає в отриманні максимального обсягу вигод і, водночас, мінімального обсягу збитків у процесі воєнного врегулювання.**

Таким чином, оцінка переходу Росії від стратегії стримування до залякування дає підстави зробити висновок, що однією з ключових цілей цього тренду є вирішення українського питання на власну користь. Це, у свою чергу, передбачає максимальний обсяг поступок із боку української сторони зокрема та Заходу в цілому. Досягнення цього результату передбачається за рахунок створення штучного середовища стратегічної невизначеності та переходу до більш агресивної та гібридної кампанії залякування – і запуск БРСД “Орешнік” є одним з таких інструментів. Наразі пріоритетним завданням для Кремля є зрив механізмів забезпечення безпекових гарантій для України та затягування перемовного процесу задля посилення власної позиції. ***З огляду на відсутність істотних зрушень із приводу мирних і безпекових ініціатив для України станом на січень 2026 року, аналіз ефективності російської стратегії залякування потребує подальших спостережень.***